

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO23/9152 din 26.10.2023

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază (număr unic 853/MAI/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Afacerilor Interne, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne, precum și pe portalul www.particip.gov.md, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul a fost elaborat în scopul „[...] executării prevederilor Hotărârii Curții Constituționale nr.11/2023 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 22/1 alin.(1) lit.c) și a articolului 27/3 lit.d) din Legea privind activitatea particulară de detectiv și de pază (interdicția angajării în organizațiile de pază particulară a persoanelor condamnate pentru comiterea cu intenție a unor infracțiuni).”

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Legii nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, fiind excluse din textul legii cuvintele „nu au fost condamnate pentru infracțiuni săvârșite cu intenție, conform unei hotărâri judecătorești definitive” și incluse cuvintele „are/nu au antecedente penale”.

În acest sens, autorul a precizat că, „Modificările operate vor permite persoanelor, care au comis fapte penale, iar ulterior au fost reabilitate atât de drept, cât și de fapt, să poată practica activitatea de detectiv și pază, fără anumite restricții.”

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul persoanelor, care au comis fapte penale, iar ulterior au fost reabilitate atât de drept, cât și de fapt, și doresc să activeze în companiile particulare de detectiv și pază, ceea ce este conform interesului public.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Pentru implementarea proiectului actului normativ nu sunt necesare surse financiare bugetare”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu conține reglementări privind activitatea agenților publici și/sau a entităților publice.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne în scopul executării prevederilor Hotărîrii Curții Constituționale nr.11/2023 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 22/1 alin.(1) lit.c) și a articolului 27/3 lit.d) din Legea privind activitatea particulară de detectiv și de pază (interdicția angajării în organizațiile de pază particulară a persoanelor condamnate pentru comiterea cu intenție a unor infracțiuni).

Prin proiect se propune modificarea Legii nr.283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază, fiind excluse din textul legii cuvintele „nu au fost condamnate pentru infracțiuni săvîrșite cu intenție, conform unei hotărîri judecătorești definitive” și incluse cuvintele „are/nu au antecedente penale”. În acest sens, autorul a precizat că, „Modificările operate vor permite persoanelor, care au

comis fapte penale, iar ulterior au fost reabilitate atât de drept, cât și de fapt, să poată practica activitatea de detectiv și pază, fără anumite restricții.”

Proiectul promovează interesul persoanelor, care au comis fapte penale, iar ulterior au fost reabilitate atât de drept, cât și de fapt, și doresc să activeze în companiile particulare de detectiv și pază, ceea ce este conform interesului public.

26.10.2023

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ , Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2023.10.27 09:22:28 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

